

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 1
Tel.(373 22) 820 617, fax (373 22) 820 602. www.ani.md, e-mail: ion.nicolaev@ani.md

ACT DE CONSTATARE

Nr. 16/08

mun. Chișinău

15 februarie 2019

Ion NICOLAEV, inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, examinând materialele dosarului de control nr. 03/152 privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Tarlev Petru, IDNP- [REDACTED], domiciliat în [REDACTED], primar al s. Bașcalia, r-l Basarabeasca,

A CONSTATAT:

La 19 mai 2016 în cadrul Comisiei Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. A-63/2016 potrivit căreia, dl Tarlev Petru, primar al s. Bașcalia, r-l Basarabeasca, ar fi admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese prin semnarea contractului de dare în arendă a unui teren, proprietate publică, cu soacra sa, dna [REDACTED].

La 26 mai 2016, prin procesul-verbal de inițiere a procedurii de control nr. 03/152, Comisia Națională de Integritate a pornit în privința dlui Tarlev Petru, primar al s. Bașcalia, r-l Basarabeasca, controlul privind eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 03/1378 din 27 mai 2016, care conform avizului de recepție nr. DS2068046881AS a fost recepționată la 01 iunie 2016, Comisia Națională de Integritate l-a informat pe dl Tarlev Petru despre inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute la pct. 48 din Regulamentul Comisiei Naționale de Integritate aprobat prin Legea nr. 180/2011 *cu privire la Comisia Națională de Integritate*.

În temeiul prevederilor Legii nr. 1264/2002 *privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere* și Legii nr. 180/2011 *cu privire la Comisia Națională de Integritate* Comisia Națională de Integritate a solicitat [REDACTED] informații și documente necesare desfășurării controlului.

La 01 august 2016 a intrat în vigoare Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* prin care a fost abrogată Legea nr.180 din 19 decembrie 2011 *cu privire la Comisia Națională de Integritate*.

Potrivit prevederilor art. 19 lit. b) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese se efectuează de către inspectorii de integritate, iar potrivit art. 44 alin. (10) din aceeași lege, controalele privind averea, conflictele de interese, incompatibilitățile și restricțiile, începute de Comisia Națională de Integritate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, continuă potrivit procedurii prevăzute de prezenta lege.

Din cauza că în perioada 01 august 2016 - iunie 2018 funcțiile de inspector de integritate au fost vacante controlul inițiat în privința dlui Tarlev Petru a fost suspendat.

La 26 iunie 2018, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, dosarul de control inițiat în privința dlui Tarlev Petru a fost repartizat aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit informațiilor din sistemul informațional e-Integritate dl Tarlev Petru a exercitat, în perioada 16 iunie 2011 – iunie 2015, mandatul de primar al s. Bașcalia, r-l Basarabeasca, validat prin Hotărârea Judecătoriai Basarabeasca din 16 iunie 2011. Din data de 30 iunie 2015 de asemenea exercită mandatul de primar al s. Bașcalia, r-l Basarabeasca, validat prin Hotărârea Judecătoriai Basarabeasca din 30 iunie 2015.

Prin decizia Consiliului sătesc Bașcalia nr. 05/01 din 08 februarie 2013 *cu privire la scoaterea la licitație* s-a decis scoaterea la licitație a terenului agricol cu numărul cadastral [REDACTAT], care aparține cu drept de proprietate primăriei s. Bașcalia.

În vederea asigurării executării deciziei nr. 05/01 din 08 februarie 2013 dl Tarlev Petru, primar al s. Bașcalia, a emis dispoziția nr. 13 "a" din 05 martie 2013 *cu privire la formarea grupului de lucru*.

Prin procesul-verbal nr. 01 din 12 martie 2013 grupul de lucru a desemnat câștigător al licitației Gospodăria Țărănească "Martînova Elena Clementie" al cărei fondator și conducător este dna [REDACTAT].

La 15 martie 2013 între primăria s. Bașcalia reprezentată de primarul, dl Tarlev Petru în calitate de arendator și GȚ "Martînova Elena Clementie" reprezentată de fondatorul și administratorul, dna [REDACTAT], în calitate de arendaș, a fost încheiat contractul de arendă, înregistrat la organul cadastral cu nr.1201/13/1815, prin care a fost transmis în arendă, pe perioada 15.03.2013-15.03.2043, terenul agricol cu numărul cadastral [REDACTAT].

Potrivit informațiilor din Registrul de Stat al Populației dna [REDACTAT] este soacra dlui Tarlev Petru.

Conform informațiilor din sistemul de management a documentelor electronice al Autorității Naționale de Integritate, dl Tarlev Petru, primar al s. Bașcalia, nu a declarat/nu a anunțat despre conflictul de interese apărut la momentul încheierii contractului de arendă sus menționat.

Prin scrisoarea nr. 04-08/1214 din 19 octombrie 2018, care conform avizului de recepție nr. DS2035003929AS a fost recepționată la 22 octombrie 2018, dl Tarlev Petru a fost informat despre reluarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* și a fost invitat la sediul Autorității Naționale de Integritate pentru a-și prezenta punctul de vedere în termen de 15 zile de la recepționarea invitației. Din motive necunoscute dl Tarlev Petru nu și-a prezentat punctul de vedere. Însă, la materialele dosarului de control există explicația dlui Tarlev Petru din 16 iunie 2016 în care menționează că nu a participat la activitatea grupului de lucru care a organizat, a efectuat licitația pentru darea în arendă a terenului agricol cu numărul cadastral [REDACTAT] și a desemnat câștigătorul, dânsul doar a semnat contractul de arendă.

În baza prevederilor art. 73 alin. (3) și (4) din Legea nr. 100/2017 *cu privire la actele normative*, potrivit căroră legea nu poate fi aplicată raporturilor juridice apărute până la intrarea acesteia în vigoare, și dispozițiile art. 44 alin. (10) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* inspectorul de integritate remarcă că speța urmează a fi examinată sub aspectul respectării dispozițiilor Legii nr. 16/2008 *cu privire la conflictul de*

interese, în vigoare la momentul semnării contractului de arendă, conform procedurii prevăzute de Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*.

În corespundere cu prevederile art. 2 din Legea nr. 16/2008 *cu privire la conflictul de interese*, noțiunile de conflict de interese, interes personal și persoane apropiate sunt definite după cum urmează:

conflict de interese – conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale persoanelor prevăzute la art.3, în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii;

interes personal – orice interes, material sau nematerial, al persoanelor prevăzute la art.3 care rezultă din necesitățile sau intențiile personale ale acestora, din activități care altfel pot fi legitime în calitate de persoană privată, din relațiile lor cu persoane apropiate sau persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile personale cu partide politice, cu organizații necomerciale și cu organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele acestora;

persoane apropiate – soțul (soția), persoanele înrudite prin sînge sau adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătuși) și persoanele înrudite prin afinitate (cumnat, cumnată, socru, soacră, ginere, noră).

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 16/2008 *cu privire la conflictul de interese*, subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sînt persoanele care dețin funcții de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Potrivit prevederilor art. 5 alin. (2) din aceeași lege, subiecții declarării averii și a intereselor personale vor renunța la interesele personale, ce pot compromite deciziile oficiale, luate cu participarea lor, sau se vor abține de la participarea la luarea sau executarea unor astfel de decizii, dacă acestea pot fi compromise de interesele lor personale sau de apartenența lor la anumite organizații.

Conform dispozițiilor art. 7 lit. b) persoanele prevăzute la art.3 vor acționa în orice moment astfel încât să servească drept exemplu pentru alți funcționari publici și pentru alte persoane fizice și vor accepta responsabilitatea pentru evitarea, identificarea, declararea și soluționarea conflictelor de interese în beneficiul interesului public.

Potrivit art.8 lit. a) conflictul de interese va fi identificat prin declararea inițială și periodică a intereselor personale și raportarea imediată a apariției conflictului de interese de către candidatul la funcție sau persoana prevăzută la art.3, după caz.

În corespundere cu dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. a) și alin. (2) subiectul declarării va informa imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior despre interesul, al său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia personal sau la luarea căreia trebuie să participe, ori de acțiunea pe care trebuie să o întreprindă în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu. Președintele Republicii Moldova, deputații în Parlament, membrii Guvernului și alți conducători ai organizațiilor publice vor anunța Comisia Națională de Integritate despre conflictele de interese specificate la alin.(1) în care se află.

Potrivit prevederilor art. 11 alin. 3) tratarea și soluționarea conflictului de interese se efectuează de către persoana prevăzută la art. 3 și de către conducătorul organizației publice.

Conform art. 38 alin. (1) lit. a) Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese

inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Prin Legea nr. 134/2016 *pentru modificarea și completarea unor acte legislative*, în vigoare din 01 august 2016, art. 5 alin. (4) din Legea nr. 768/2000 *privind statutul alesului local* a fost completat cu lit. a¹) și art. 28 alin. (2) din Legea nr. 436/2006 *privind administrația publică locală* a fost completat cu lit. d¹) potrivit cărora mandatul primarului încetează înainte de termen în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.

Potrivit art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, în vigoare din 01 august 2016, subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.

Inspectorul de integritate observă că la semnarea contractului de arendă menționat supra, dl Tarlev Petru, primar al s. Bașcalia, a avut un interes personal în sensul Legii nr. 16/2008 *cu privire la conflictul de interese*, care ar fi putut influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii, ce rezultă din relația cu soacra, dna [REDACTED], fondatoarea și administratoarea GȚ "Martînova Elena Clementie", care are statut de persoană apropiată în sensul legii menționate mai sus.

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a), art. 5 alin. (2), art. 7 lit. b), art.8 lit. a) și art. 9 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Legea nr. 16/2008 *cu privire la conflictul de interese*, dl Tarlev Petru, primar al s. Bașcalia, din momentul când a fost chemat să încheie contractul de arendă cu soacra, dna Martînova Elena, era obligat să se abțină de la încheierea contractului și să informeze în scris, pentru soluționare, Comisia Națională de Integritate, despre conflictul de interese în care se afla.

Inspectorul de integritate remarcă că dl Tarlev Petru, primar al s. Bașcalia, fiind în situație de conflict de interese, prin încheierea contractului de arendă a încălcat prevederile art. 5 alin. (2), art. 7 lit. b), art.8 lit. a) și art. 9 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Legea nr. 16/2008 *cu privire la conflictul de interese* deoarece nu s-a abținut de la încheierea contractului, nu a soluționat, nu a tratat și nu a informat în scris, pentru soluționare, Comisia Națională de Integritate, despre conflictul de interese în care se afla, prin ce a admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Inspectorul de integritate relevă că la 15 martie 2013, data când dl Tarlev Petru a admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese prin încheierea contractului de arendă, dispozițiile Legii nr. 16/2008 *cu privire la conflictul de interese (în vigoare la acel moment)*, Legii nr. 768/2000 *privind statutul alesului local* și Legii nr. 436/2006 *privind administrația publică locală* nu prevedeau că mandatul primarului încetează înainte de termen în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării

sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real, astfel, speței nu se vor aplica dispozițiile art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, art. 5 alin. (4) lit. a¹) din Legea nr. 768/2000 *privind statutul alesului local* și art. 28 alin. (2) lit. d¹) Legea nr. 436/2006 *privind administrația publică locală*.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19 lit. g) și art. 38-39 din Legea 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, inspectorul de integritate,-

CONCLUZIONEAZĂ ȘI DECIDE:

1. Se constată că, dl Tarlev Petru, primar al s. Bașcalia, r-l Basarabasca, nu a tratat, nu a soluționat prin abținere și nu a declarat conflictul de interese apărut la încheierea contractului de arendă a terenului agricol cu numărul cadastral [REDACTED], înregistrat la organul cadastral cu nr.1201/13/1815, prin ce a admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

2. Se aduce la cunoștința dlui Tarlev Petru actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

3. Se publică actul de constatare rămas definitiv pe pagina web oficială a Autorității cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

[REDACTED]

Ion NICOLAEV